

CIVILINĖS AVIACIJOS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIAUS
Į S A K Y M A S

**DĖL ULTRALENGVŪJŲ ORLAIVIŲ PILOTŲ LICENCIJAVIMO BEI MOKYMO ĮSTAIGŲ
AKREDITAVIMO**

2009 m. gegužės 6 d. Nr. 4R-97

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 3 straipsnio 6 dalimi bei atsižvelgdamas į Europos Parlamento ir Tarybos 2008 m. vasario 20 d. reglamentą (EB) Nr. 216/2008 dėl bendrųjų taisyklių civilinės aviacijos srityje ir įsteigiantį Europos aviacijos saugos agentūrą, panaikinantį Tarybos direktyvą 91/670/EEB, Reglamentą (EB) Nr. 1592/2002 ir Direktyvą 2004/36/EB bei Ultralengvųjų orlaivių pilotų federacijos prezidento 2008 m. gruodžio 15 d. prašymą:

1. T v i r t i n u pridamas:

1.1. Ultralengvųjų orlaivių pilotų licencijavimo taisyklės;

1.2. Mokymo įstaigų, rengiančių ultralengvųjų orlaivių pilotus, akreditavimo tvarką.

2. Šio įsakymo vykdymo kontrolę pavedu Civilinės aviacijos administracijos Personalo licencijavimo skyriui.

DIREKTORIUS

KĘSTUTIS AURYLA

PATVIRTINTA

Civilinės aviacijos administracijos
direktorius

2009 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. 4R-97

ULTRALENGVŪJŲ ORLAIVIŲ PILOTŲ LICENCIJAVIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ultralengvųjų orlaivių (toliau – ULO) pilotų licencijavimo taisyklės (toliau – taisyklės) reglamentuoja ULO pilotų licencijų išdavimo, pratęsimo, pripažinimo, galiojimo sustabdymo, atnaujinimo bei nutraukimo sąlygas ir tvarką.

2. ULO piloto licenciją (toliau – licencija) išduoda, pratęsia, atnaujina, pripažįsta, sustabdo, atnaujina bei nutraukia galiojimą Ultralengvųjų orlaivių pilotų federacija (toliau – ULOPF).

3. Pilotuoti ULO leidžiama asmenims, turintiems ULOPF išduotą licenciją su atitinkamais įrašais.

4. Licencijos savininkas gali naudotis tik tomis teisėmis, kurias jam suteikia licencijoje padaryti įrašai.

5. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

Kvalifikacija – įrašai licencijoje, kurie nurodo šiai licencijai taikomas specialiąsias sąlygas, teises arba ribojimus.

Licencija – dokumentas, išduotas ir patvirtintas pagal šias taisykles, suteikiantis jos savininkui atitinkamas teises.

Ultralengvieji orlaiviai – lėktuvai, sraigtasparniai, varikliu varomi parasparniai ir skraidyklės, kuriuose įrengti ne daugiau kaip du kėslai, o maksimali kilimo masė neviršija:

300 kg – vienviečiui sausumos lėktuvui ar sraigtasparniui; arba

450 kg – dviviečiui sausumos lėktuvui ar sraigtasparniui; arba

- 330 kg – vienviečiui lėktuvui amfibijai ar lėktuvui ir sraigtasparniui su plūdėmis; arba
495 kg – dviviečiui lėktuvui amfibijai ar lėktuvui ir sraigtasparniui su plūdėmis;
472,5 kg – dviviečiui sausumos lėktuvui, turinčiam prie sklandmens tvirtinamą bendrąją gelbėjimosi parašiuo sistemą;
315 kg – vienviečiui sausumos lėktuvui, turinčiam prie sklandmens tvirtinamą bendrąją gelbėjimosi parašiuo sistemą;
taip pat lėktuvai, kurių smukos greitis arba mažiausias pastovaus skridimo greitis tūpimo konfigūracijoje neviršija 35 mazgų;
560 kg – vienviečiui ir dviviečiui malūnsparniui.
Ultralengvojo orlaivio klasė – ultralengvojo orlaivio apibūdinimas, numatytas šių taisyklių priede.

II. ULO PILOTŲ MOKYMAS

6. ULO pilotai rengiami mokymo įstaigose, turinčiose Civilinės aviacijos administracijos (toliau – CAA) direktoriaus nustatyta tvarka ULOPF išduotą bei galiojančią akreditavimo pažymėjimą, pagal CAA direktoriaus patvirtintas programas.

7. Kandidatai į mokymo įstaigas priimami ne jaunesni kaip 15 metų. Jaunesni kaip 18 metų asmenys turi pateikti tėvų arba globėjų rašytinį sutikimą. Savarankiški skrydžiai gali būti atliekami nuo 16 metų.

III. EGZAMINAI IR EGZAMINUOTOJAI

8. Teorijos egzaminai laikomi ULOPF. Teorijos egzaminą leidžiama laikyti, jei pretendentas baigė programos teorinę dalį ULOPF akredituotoje mokymo įstaigoje ir pateikė tai įrodantį dokumentą. Visi teorijos egzaminai turi būti pradėti laikyti ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo teorinės dalies baigimo ir išlaikyti per 12 mėnesių nuo pirmojo egzamino laikymo datos.

9. Pretendentas, norintis gauti licenciją ULOPF, turi išlaikyti šių dalykų teorijos egzaminus: oro teisė, meteorologija, bendrosios žinios apie orlaivį, navigacija, aerodinamika, radijo ryšys, žmogaus galimybės ir jų ribos, skrydžio procedūros, skrydžio charakteristikos ir planavimas, bendroji skrydžių sauga.

10. ULOPF sudaro teorijos klausimų banką. Banke kiekvieno dalyko turi būti ne mažiau kaip 100 klausimų, kurie turi aprėpti visas dalyko temas, numatytas CAA patvirtintose programose. ULOPF klausimų banką turi atnaujinti kiekvienais metais. Iš šio banko klausimų sudaromi egzaminų testai.

11. Teorijos dalykų testai gali būti sujungti, tačiau testavimo metu turi būti ne mažiau kaip 20 klausimų kiekvieno teorijos dalyko. Galima žodžiu užduoti papildomus klausimus.

12. Teorijos egzaminas bus išlaikytas, jeigu pretendentas teisingai atsakys ne mažiau kaip į 75% pateiktų testo klausimų. Laikyti teorijos egzaminą leidžiama ne daugiau kaip keturis kartus. Egzaminavimo kalba – lietuvių. Prireikus, ULOPF prezidento sprendimu, gali būti vartojamos ir kitos ICAO darbo kalbos.

13. Teorijos egzaminai turi būti išlaikyti iki praktinių gebėjimų patikrinimo. Išlaikyti teorijos egzaminai galioja 24 mėnesius nuo paskutinio egzamino išlaikymo dienos.

14. Tikrinti pretendentų praktinius gebėjimus, siekiant gauti ULO piloto licenciją ar kvalifikaciją, pratęsti ar atnaujinti licencijos, kvalifikacijos ar leidimo galiojimą, ULOPF skiria egzaminuotojus.

15. Praktinių gebėjimų egzaminuotoju skiriamas asmuo, turintis ULO piloto licenciją:

15.1. RAL, RAS, RAA, RRL, RRS, RRA, RHL, RHA klasės ULO – kai skrydžių patirtis ne mažiau kaip 500 val. ir turi galiojančią instruktoriaus kvalifikaciją;

15.2. RWL, RWS, RWA, RWF klasės ULO – kai skrydžių patirtis ne mažiau kaip 300 val. ir turi galiojančią instruktoriaus kvalifikaciją;

15.3. RPF, RPL klasės ULO – kai skrydžių patirtis ne mažiau kaip 200 val. ir turi galiojančią instruktoriaus kvalifikaciją.

16. Egzaminuotojai skiriami ne ilgesniam kaip 3 metų laikotarpiui, yra supažindinami su funkcijomis ir egzaminavimo dokumentų pildymu. ULOPF privalo sudaryti paskirtųjų egzaminuotojų sąrašą bei jį atnaujinti esant pasikeitimų.

17. Instruktorius, kuris mokė pretendentą skraidyti, negali būti jo egzaminuotoju, išskyrus tuos atvejus, kai ULOPF prezidentas tai leidžia.

18. Išlaikytas praktinių gebėjimų egzaminas galioja 120 dienų.

19. Praktinių gebėjimų egzamino laikymų skaičius neribojamas. Jį būtina išlaikyti per 6 mėnesius po praktinio mokymo programos baigimo. Nelaikius egzamino ilgiau nustatyto termino, tikrinami pretendentų praktiniai gebėjimai ir remiantis patikrinimo rezultatais kartojama visa mokymo programa arba jos dalis.

20. Praktinių gebėjimų egzaminas susideda iš atitinkamų dalių, kiekvienoje dalyje nurodomi tikrinamieji elementai. Jeigu per praktinių gebėjimų egzaminą neišlaikomas skrydžio elementas, tai ši egzamino dalis laikoma neišlaikyta ir pretendentas privalo ją perlaikyti. Jeigu neišlaikomos daugiau kaip dvi dalys, perlaikomas visas praktinių gebėjimų egzaminas.

21. Praktinių gebėjimų egzaminas laikomas tuo ULO, kuriuo pretendentas buvo mokomas. Praktinių gebėjimų egzamino trukmė – ne mažiau kaip 35 min. Praktinių gebėjimų egzamino rezultatas įrašomas į egzaminavimo dokumentų formas.

22. ULOPF veda egzaminuotojų bylas; egzaminuotojams išduodami spaudai su asmeniniais numeriais.

23. Jeigu egzaminuojamasis nesutinka su teorijos egzamino rezultatais, jis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas savo prieštaravimus gali pateikti raštu ULOPF prezidentui, nurodydamas nesutikimo priežastis. ULOPF prezidentas, susipažinęs su egzaminavimo detalėmis ir rašte nurodytomis aplinkybėmis, įvertina, ar egzaminavimas buvo objektyvus ir prireikus sudaro ULO pilotų, turinčių galiojančią instruktoriaus kvalifikaciją, komisiją iš ne mažiau kaip 3 asmenų, kuri pakartotinai per 10 darbo dienų patikrina pretendentų teorijos žinias bei pateikia išvadą.

24. Pilotai mokiniai ir pilotai privalo turėti bei tinkamai pildyti skraidymų knygeles.

25. Skraidymų knygelėje įrašoma: skrydžio data, ULO klasė, jo registracijos ženklai, skrydžio maršrutas (arba vieta, atlikti pratimai), skrydžio laikas, skrydžių skaičius, kiti duomenys.

26. Skraidymų knygelėje atskirai įrašoma ir skaičiuojama skrida: piloto mokinio, savarankiška (piloto mokinio), ULO orlaivio vado bei naktinių skrydžių.

IV. MEDICINOS REIKALAVIMAI

27. ULO pilotų sveikatos būklė turi atitikti automobilio vairuotojo sveikatos pažymėjimo reikalavimus.

28. Sveikatos pažymėjimo galiojimo laikas įrašomas į ULO piloto licenciją. Pasibaigus sveikatos pažymėjimo galiojimo laikui, licencijos savininkas netenka visų teisių, nurodytų licencijoje, ir licencija laikoma negaliojančia.

V. ULO PILOTO LICENCIJOS IŠDAVIMAS, GALIOJIMO PRATĖSIMAS IR ATNAUJINIMAS

29. ULOPF prezidentas išduoda licenciją pretendentams, baigusiems teorijos bei praktinį rengimą mokymo įstaigoje ir išlaikiusiems ULOPF teorijos ir praktinių gebėjimų egzaminus.

30. Pretendentai, pageidaujantys gauti licenciją, turi pateikti ULOPF šiuos dokumentus:

30.1. ULOPF nustatytos formos prašymą;

30.2. ULOPF akredituotos mokymo įstaigos baigimo dokumentus;

30.3. galiojančią automobilio vairuotojo sveikatos pažymėjimą;

30.4. skraidymų knygelę;

30.5. dvi 3,5x 4,5 cm nuotraukas;

30.6. pasą arba asmens tapatybės kortelę.

31. Išduotoje licencijoje nurodoma ULO klasė bei padaromas kvalifikacijos įrašas.

32. Licencija galioja 5 metus ir pratęsiamą, jei pilotas per paskutinius 12 mėnesių skraidė ne mažiau kaip 5 val., iš kurių 2 val. maršrutu iš vieno punkto į kitą, ir egzaminuotojas atliko praktinių įgūdžių patikrinimą (ne daugiau kaip 120 dienų iki licencijos galiojimo pabaigos).

33. Licencijos savininkas, norintis pratęsti licencijos galiojimą, ULOPF pateikia:

33.1. ULOPF nustatytos formos prašymą;

33.2. licenciją;

33.3. skraidymų knygelę;

33.4. galiojantį vairuotojo sveikatos pažymėjimą.

34. Pasibaigus licencijos galiojimo laikui, ji gali būti atnaujinama, jei nuo licencijos galiojimo datos pabaigos praėjo:

34.1. mažiau kaip vieneri metai – pretendentas teikia prašymą ULOPF, kuri skiria egzaminuotoją pretendentui praktiniams gebėjimams patikrinti. Įvertinęs patikrinimo rezultatus egzaminuotojas nusprendžia, ar licencijos galiojimą atnaujinti ar skirti papildomai praktinio mokymo treniruotes mokymo įstaigoje;

34.2. daugiau kaip vieneri metai, bet ne daugiau kaip treji metai – pretendentas privalo atnaujinti teorijos žinias ir praktinius gebėjimus pagal patvirtintą programą.

35. ULOPF suderinus su CAA tvirtina šias dokumentų formas:

35.1. prašymą išduoti ULO piloto mokinio licenciją;

35.2. prašymą išduoti ULO piloto licenciją;

35.3. prašymą pratęsti / atnaujinti licencijos / kvalifikacijos galiojimą;

35.4. egzaminavimo dokumentų formas, kuriose nurodomi dalykų pavadinimai bei tikrinami skrydžio elementai;

35.5. ULO piloto mokinio licenciją;

35.6. ULO piloto licenciją.

VI. ULO PILOTO MOKINIO LICENCIJA

36. ULO piloto mokinio licencija išduodama pretendentui mokymosi laikotarpiui atlikti mokomuosius skrydžius. Pretendentas prieš pirmą savarankišką skrydį turi būti ne jaunesnis kaip 16 metų. Piloto mokinio licencija galioja 2 metus.

37. Pretendentai, pageidaujantys gauti mokinio licenciją, ULOPF prezidentui turi pateikti:

37.1. ULOPF nustatytos formos prašymą;

37.2. automobilio vairuotojo sveikatos pažymėjimą;

37.3. pasą arba asmens tapatybės kortelę.

VII. RPF, RPL KLASĖS ULO PILOTO KVALIFIKACIJOS

38. RPF, RPL klasės skirstomos į keturias ULO piloto kvalifikacijas, kurios yra įrašomos į licenciją:

38.1. A – pradinė kvalifikacija suteikiama baigus CAA patvirtintą mokymo programą mokymo įstaigoje, išlaikius ULOPF nustatytus egzaminus ir pretendentui, turinčiam ne mažiau kaip 10 val. savarankiškų skrydžių. A kvalifikacijos pilotams taikomi šie ribojimai: skrydžius galima atlikti, jei vėjo greitis ne didesnis kaip 6 mazgai; debesų padas – ne žemiau kaip 1000 pėdų; matomumas – ne mažiau kaip 10 km. Skrydžiai gali būti atliekami ne toliau kaip 20 km nuo kilimo vietos.

38.2. AA – be apribojimų kvalifikacija suteikiama pilotui, turinčiam galiojančią A kvalifikaciją ir atlikusiam ne mažiau kaip 20 val. savarankiškų skrydžių, iš kurių – du skirtingi skrydžiai maršrutu ne mažiau kaip 30 km, po to, kai egzaminuotojas patikrina praktinius gebėjimus.

38.3. B – tandem piloto kvalifikacija suteikiama pilotui, turinčiam galiojančią AA kvalifikaciją bei ne mažiau kaip 30 val. savarankiškų skrydžių atlikusiam ir baigusiam CAA patvirtintą mokymo programą po to, kai egzaminuotojas patikrina praktinius gebėjimus.

38.4. C – instruktoriaus kvalifikacija suteikiama pilotui, turinčiam galiojančią AA kvalifikaciją, ne mažiau kaip 50 val. skridos įvairaus galingumo varikliais ir kupolų tipais, baigusiam CAA patvirtintą instruktoriaus mokymo programą bei išlaikiusiam teorinį ir praktinį egzaminus. Teorinį egzaminą paskiria ULOPF, išrinkdama vieną iš šių taisyklių 9 punkte esančių dalykų. Teorinio egzamino metu yra vertinamos piloto teorinės žinios bei gebėjimas dėstyti. Praktinio egzamino metu vertinamas priešskrydinis pasirengimas, piloto instruktoriaus gebėjimų demonstravimas skrendant ir poskrydinis aptarimas (klaidų aiškinimas, jų atsiradimo priežastys, išvados, įvertinimas ir kt.). Praktinio egzamino trukmė – ne mažesnė kaip 30 min. Visi egzaminai laikomi pas ULOPF paskirtus egzaminuotojus.

VIII. RWL, RWS, RWA, RWF KLASĖS ULO PILOTO KVALIFIKACIJOS

39. RWL, RWS, RWA, RWF klasės skirstomos į keturias ULO piloto kvalifikacijas, kurios yra įrašomos į licenciją:

39.1. A – pradinė kvalifikacija suteikiama baigus CAA patvirtintą mokymo programą mokymo įstaigoje ir išlaikius ULOPF nustatytus egzaminus. A kvalifikacijos pilotui draudžiama vežti keleivį.

39.2. AA – piloto be apribojimų kvalifikacija suteikiama pilotui, turinčiam galiojančią A kvalifikaciją ir ne mažiau kaip 50 val. savarankiškų skrydžių, atliktų įvairiomis sąlygomis, po to, kai egzaminuotojas patikrina praktinius gebėjimus.

39.3. B – buksyrutojo kvalifikacija suteikiama RWL klasės pilotui, turinčiam galiojančią AA kvalifikaciją ir ne mažiau kaip 100 val. savarankiškų skrydžių, baigusiam CAA patvirtintą mokymo programą bei išlaikiusiam ULOPF nustatytus egzaminus. Leidžiama buksyruoti skraidykles ir parasparnius.

39.4. C – instruktoriaus kvalifikacija suteikiama pilotui, turinčiam galiojančią AA kvalifikaciją, ne mažiau kaip 200 val. skridos motorizuotų skraidyklių orlaivio vadu, ne mažiau kaip trijų sparnų tipų bei trijų skirtingo galingumo variklių (40–100 AJ) naudojimo patirtį, baigusiam CAA patvirtintą instruktoriaus mokymo programą bei išlaikiusiam teorinį ir praktinį egzaminus. Teorinį egzaminą paskiria ULOPF, išrinkdama vieną iš šių taisyklių 9 punkte esančių dalykų. Teorinio egzamino metu yra vertinamos piloto teorinės žinios bei gebėjimas dėstyti. Praktinio egzamino metu vertinamas priešskrydinis pasirengimas, piloto instruktoriaus gebėjimų demonstravimas skrendant ir poskrydinis aptarimas (klaidų aiškinimas, jų atsiradimo priežastys, išvados, įvertinimas ir kt.). Praktinio egzamino trukmė ne mažesnė kaip 30 min. Visi egzaminai laikomi pas ULOPF paskirtus egzaminuotojus.

IX. RAL, RAS, RAA, RRL, RRS, RRA, RHL, RHA KLASĖS ULO PILOTO KVALIFIKACIJOS

40. RAL, RAS, RAA, RRL, RRS, RRA, RHL, RHA klasės skirstomos į keturias ULO piloto kvalifikacijas, kurios yra įrašomos į licenciją:

40.1. A – pradinė kvalifikacija suteikiama baigus CAA patvirtintą mokymo programą mokymo įstaigoje ir išlaikius ULOPF nustatytus egzaminus. A kvalifikacijos pilotui draudžiama vežti keleivį.

40.2. AA – be apribojimų kvalifikacija suteikiama pilotui, turinčiam galiojančią A kvalifikaciją ir ne mažiau kaip 50 val. savarankiškų skrydžių, atliktų įvairiomis sąlygomis, po to, kai egzaminuotojas patikrina praktinius gebėjimus.

40.3. B – buksyrutojo kvalifikacija suteikiama RAL klasės pilotui, turinčiam galiojančią AA kvalifikaciją ir ne mažiau kaip 200 val. savarankiškų skrydžių, baigusiam CAA patvirtintą mokymo programą bei išlaikiusiam ULOPF nustatytus egzaminus.

40.4. C – instruktoriaus kvalifikacija suteikiama pilotui, turinčiam galiojančią AA kvalifikaciją, ne mažiau kaip 300 val. skridos su ULO, iš jų 200 val. su dviečiais ULO orlaivio vadu; baigusiam CAA patvirtintą instruktoriaus mokymo programą bei išlaikiusiam teorinį ir praktinį egzaminus. Teorinį egzaminą paskiria ULOPF, išrinkdama vieną iš šių taisyklių 9 punkte esančių dalykų. Teorinio egzamino metu yra

vertinamos piloto teorinės žinios bei gebėjimas dėstyti. Praktinio egzamino metu vertinamas priešskrydinis pasirengimas, piloto instruktoriaus gebėjimų demonstravimas skrendant ir poskrydinis aptarimas (klaidų aiškinimas, jų atsiradimo priežastys, išvados, įvertinimas ir kt.). Praktinio egzamino trukmė ne mažesnė kaip 60 min. Visi egzaminai laikomi pas ULOPF paskirtus egzaminuotojus.

X. VIZUALŪS NAKTINIAI SKRYDŽIAI

41. Vizualius naktinius skrydžius leidžiama atlikti tik RAL ir RAA klasės ULO, jeigu jie atitinka nustatytus orlaivio įrangos skrydžiams naktį reikalavimus. Vizualių naktinių skrydžių leidimas įrašomas į licenciją.

42. Norintis gauti vizualių naktinių skrydžių leidimą pilotas privalo turėti ne mažiau kaip 200 val. skrydžių patirtį ULO, baigti CAA patvirtintą mokymo programą ir išlaikyti ULOPF teorijos bei praktinių gebėjimų egzaminus.

43. Leidimas atlikti naktinius vizualius skrydžius gali būti pratęsiamas, jei pilotas per paskutinius 6 mėn. nakties metu kilo ir tūpė ne mažiau kaip 3 kartus.

XI. VIZUALŪS SKRYDŽIAI VALDOMOJE ORO ERDVĖJE IR TARPTAUTINIAI SKRYDŽIAI

44. Leidimas atlikti vizualius skrydžius valdomoje oro erdvėje gali būti suteiktas licencijos savininkui, baigusiam radijo ryšio aviacijos frazeologijos kursus lietuvių kalba (skrydžiams valdomoje oro erdvėje Lietuvoje) ir / arba radijo ryšio aviacijos frazeologijos kursus anglų kalba (tarptautiniams skrydžiams), išlaikiusiam ULOPF teorijos bei praktinių gebėjimų egzaminus. Taip pat būtina turėti CAA patvirtintų egzaminuotojų anglų kalbos įvertinimą (tarptautinių skrydžių leidimui gauti) bei pateikti pažymėjimą apie nustatytą anglų kalbos mokėjimo lygį (pagal ICAO). Leidimas atlikti tarptautinius skrydžius bus suteikiamas, jei bus nustatytas ketvirtas ar aukštesnis lygis.

45. Leidimas atlikti vizualius skrydžius valdomoje oro erdvėje bei tarptautinius skrydžius įrašomas į licenciją.

XII. UŽSIENYJE IŠDUOTŲ LICENCIJŲ PRIPAŽINIMAS

46. Užsienyje išduotas ir galiojančias ULO piloto licencijas ULOPF prezidentas gali pripažinti išduodamas pretendentui ULO licencija, jeigu jis išlaikė oro teisės ir praktinių gebėjimų egzaminus.

47. Pretendentas turi pateikti:

47.1. prašymą;

47.2. pasą arba asmens tapatybės kortelę;

47.3. turimą ULO piloto licenciją;

47.4. skraidymų knygelę;

47.5. išlaikyto oro teisės egzamino bei praktinių gebėjimų egzamino patvirtinimą.

XIII. LICENCIJOS GALIOJIMO SUSTABDYMAS, ATNAUJINIMAS AR NUTRAUKIMAS

48. ULOPF turi teisę sustabdyti ULO piloto licencijos galiojimą, jeigu jos savininkas:

48.1. nesilaikė įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytų skrydžių saugos bei aviacijos saugumo reikalavimų;

48.2. naudojosi licencijos suteiktomis teisėmis, būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, narkotikų, psichotropinių arba kitų medžiagų;

48.3. sveikatos būklė neatitiko nustatytų reikalavimų;

48.4. nuteistas už padarytą tyčinį nusikaltimą;

48.5. atliko skrydžius neturėdamas reikiamos kvalifikacijos ar leidimo.

49. ULOPF per 5 darbo dienas privalo raštu pranešti licencijos savininkui apie licencijos galiojimo sustabdymą.

50. ULOPF turi teisę sustabdyti licencijos galiojimą tol, kol bus atliekamas tyrimas ir priimtas galutinis sprendimas dėl licencijos galiojimo atnaujinimo ar nutraukimo.

51. Nutraukus licencijos galiojimą, jos savininkas per 10 darbo dienų privalo licenciją grąžinti ULOPF.

52. Nutraukus licencijos galiojimą, ji negali būti atnaujinama.

53. Pаметus, sugadinus arba kitaip praradus galiojančią licenciją, ULOPF gali išduoti licencijos dublikatą. Licencijos savininkas turi raštu pateikti prašymą išduoti dublikatą, kuriame turi būti paaiškintos licencijos dingimo aplinkybės.

54. Licencijos dublikatas išduodamas ne anksčiau kaip po 30 kalendorinių dienų nuo pareiškimo pateikimo datos.

XIV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

55. ULOPF sekretorius veda išduotų licencijų registravimo žurnalą, kuriame įrašomas licencijos savininko vardas, pavardė, išduotos licencijos numeris, išdavimo data ir gavėjo parašas.

56. ULOPF sekretorius užveda kiekvieno piloto bylą, kurioje laikomi visi dokumentai, susiję su ULO piloto licencijavimu. Bylos turi būti patikimai saugomos. Jeigu ULO pilotas 10 metų nesikreipė į ULOPF dėl licencijos pratęsimo arba atnaujinimo, jo byla atiduodama į archyvą.

57. ULOPF kasmet iki gruodžio 1 d. Civilinės aviacijos administracijai teikia metinę veiklos ataskaitą, kurioje turi būti:

57.1. ULOPF akredituotų mokymo įstaigų sąrašas bei duomenis apie jas (vieta, akreditavimo pažymėjimo galiojimas, suteikti leidimai, baigusių mokinių skaičius);

57.2. išduotų ULO licencijų savininkų sąrašas (nurodyti turimas kvalifikacijas, klases, mokymo baigimo įstaigą).

SUDERINTA

Visuomeninės organizacijos Ultralengvųjų orlaivių federacijos prezidentas

Kęstutis Jurkėnas

2009 m. balandžio 2 d.

Ultralengvųjų orlaivių pilotų
licencijavimo taisyklių priedas

ULTRALENGVŪJŲ ORLAIVIŲ KLASIŲ LENTELĖ

	Ultralengvojo orlaivio apibūdinimas	Įrašas licencijoje
Lėktuvai	Judančiomis aerodinaminėmis plokštumomis / sausumos / vienvietis	RAL 1
	Judančiomis aerodinaminėmis plokštumomis / sausumos / dvivietis	RAL 2
	Judančiomis aerodinaminėmis plokštumomis / vandens / vienvietis	RAS 1

	Judančiomis aerodinaminėmis plokštumomis / vandens / dvivietis	RAS 2
	Judančiomis aerodinaminėmis plokštumomis / amfibija / vienvietis	RAA 1
	Judančiomis aerodinaminėmis plokštumomis / amfibija/ dvivietis	RAA 2
Sraigasparniai	Keičiamos nešančiojo sraigto menčių padėties / sausumos / vienvietis	RHL1
	Keičiamos nešančiojo sraigto menčių padėties / sausumos / dvivietis	RHL2
	Keičiamos nešančiojo sraigto menčių padėties / amfibija / vienvietis	RHA1
	Keičiamos nešančiojo sraigto menčių padėties / amfibija / dvivietis	RHA2
Malūnsparniai	Keičiamos nešančiojo sraigto padėties / sausumos / vienvietis	RRL 1
	Keičiamos nešančiojo sraigto padėties/ sausumos / dvivietis	RRL 2
	Keičiamos nešančiojo sraigto padėties / vandens / vienvietis	RRS 1
	Keičiamos nešančiojo sraigto padėties / vandens / dvivietis	RRS 2
	Keičiamos nešančiojo sraigto padėties / amfibija / vienvietis	RRA 1
	Keičiamos nešančiojo sraigto padėties / amfibija / dvivietis	RRA 2
Skraidyklės	Perkeliamo svorio / sausumos / vienvietis	RWL 1
	Perkeliamo svorio / sausumos / dvivietis	RWL 2
	Perkeliamo svorio / vandens / vienvietis	RWS 1
	Perkeliamo svorio / vandens / dvivietis	RWS 2
	Perkeliamo svorio / amfibija / vienvietis	RWA 1
	Perkeliamo svorio / amfibija / dvivietis	RWA 2
	Perkeliamo svorio / kojomis / vienvietis	RWF 1

Parasparniai	Parasparnio valdymas / kojomis / vienvietis	RPF 1
	Parasparnio valdymas / kojomis / dvivietis	RPF 2
	Parasparnio valdymas / sausumos / vienvietis	RPL 1
	Parasparnio valdymas / sausumos / dvivietis	RPL 2

Ultralengvojo orlaivio trumpinio apibūdinimas:

Pirmoji raidė: FAI klasifikacija	Antroji raidė: valdymo būdas	Trečioji raidė: važiuoklės apibūdinimas	Ketvirtoji raidė: įgulos narių skaičius
R	A – judančiomis aerodinaminėmis plokštumomis	L – sausumos	1 – vienvietis
	W – perkeliama svoriu	S – vandens	2 – dvivietis
	P – parasparnio valdymas	A – amfibija	
	R – keičiamos nešančiojo sraigto padėties	F – kojomis	
	H – keičiamos nešančiojo sraigto menčių padėties		

PATVIRTINTA
Civilinės aviacijos administracijos
direktorius
2009 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. 4R-97

**MOKYMO ĮSTAIGŲ, RENGIANČIŲ
ULTRALENGVŲJŲ ORLAIVIŲ PILOTUS, AKREDITAVIMO TVARKA**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokymo įstaigų, rengiančių ultralengvųjų orlaivių (toliau – ULO) pilotus, akreditavimo tvarka nustato reikalavimus mokymo įstaigoms, rengiančioms ULO pilotus.
2. Reikalavimai taikomi Ultralengvųjų orlaivių pilotų federacijos (toliau – ULOPF) akredituotoms mokymo įstaigoms, rengiančioms ULO pilotus.
3. Vartojamos sąvokos:

Akreditavimas – atitinkamo pažymėjimo išdavimo procedūra, kuria oficialiai pripažįstama, kad mokymo įstaiga yra kompetentinga suteikti asmenims teorinį ir praktinį pasirengimą, kuris būtinas ULO piloto licencijai ir (arba) kvalifikacijai gauti.

Mokymo vadovas – ULOPF patvirtintas dokumentas, apibūdinantis mokymo įstaigos vidinę organizacinę struktūrą, mokymo procesą ir programas.

Pažymėjimas – ULOPF nustatytos formos dokumentas, nurodantis, kad mokymo įstaiga yra kompetentinga rengti ULO pilotus ir kelti jų kvalifikaciją.

4. Rengti ULO pilotus gali tik mokymo įstaiga, turinti ULOPF išduotą ir galiojantį akreditavimo pažymėjimą.

II. ULOPF TEISĖS IR PAREIGOS

5. ULOPF kaip ULO pilotų mokymo įstaigų akreditavimą vykdanči institucija turi teisę:

- 5.1. akredituoti mokymo įstaigą ir išduoti arba atsisakyti išduoti pažymėjimą;
- 5.2. sustabdyti pažymėjimo galiojimą ar panaikinti jo galiojimo sustabdymą;
- 5.3. pratęsti ar panaikinti pažymėjimo galiojimą;
- 5.4. kontroliuoti, kaip mokymo įstaiga laikosi šia tvarka nustatytų reikalavimų;
- 5.5. pasitelkti atitinkamus specialistus ULO mokymo įstaigų kompetencijos lygiui įvertinti.

6. ULOPF privalo tvarkyti pažymėjimų ir pažymėjimus turinčių mokymo įstaigų apskaitą ir registruoti šiuos duomenis:

- 6.1. pažymėjimo registracijos numerį ir galiojimo terminą;
- 6.2. pažymėjimo turėtojo duomenis (mokymo įstaigos pavadinimas, įmonės kodas ir adresas);
- 6.3. pažymėjimo išdavimo, galiojimo pratęsimo, sustabdymo, sustabdymo panaikinimo ar galiojimo panaikinimo datas.

7. Suinteresuoti asmenys turi teisę gauti informaciją apie konkrečios mokymo įstaigos pažymėjimo galiojimo laiką.

III. PAŽYMĖJIMO IŠDAVIMO TVARKA

8. Mokymo įstaiga, norinti gauti pažymėjimą, ULOPF ne vėliau kaip prieš 30 kalendorinių dienų iki numatomos veiklos pradžios pateikia:

- 8.1. prašymą;
- 8.2. mokymo vadovą.

9. Mokymo vadovas turi atitikti šios tvarkos priedo nuostatas.

10. ULOPF ne vėliau kaip per 20 kalendorinių dienų nuo prašymo gavimo dienos įvertina pateiktus dokumentus. Jei pateikiami ne visi dokumentai ir duomenys, ULOPF gali nenagrinėti pateikto prašymo.

11. ULOPF, įvertinusi pateiktus dokumentus, per 7 kalendorines dienas paskiria įgaliotą savo atstovą, kuris įvertina mokymo įstaigos faktinį pasirengimą įgyvendinti mokymo tikslus ir uždavinius.

12. ULOPF įgaliotas atstovas ne vėliau kaip per 20 kalendorinių dienų nuo jo paskyrimo dienos įvertina, ar mokymo įstaiga atitinka šios tvarkos nustatytus reikalavimus, surašo aktą, kuriame yra išvados bei rekomendacijos išduoti pažymėjimą arba jo neišduoti.

13. Atsižvelgdamas į įgalioto atstovo išvadas ir rekomendacijas, ULOPF prezidentas per 7 kalendorines dienas priima sprendimą išduoti pažymėjimą arba jo neišduoti.

14. Tais atvejais, kai priimamas sprendimas neišduoti pažymėjimo, pareiškėjui apie tai turi būti pranešta raštu, nurodant atsisakymo išduoti pažymėjimą motyvus.

15. Pažymėjimas išduodamas ne ilgesniam kaip 12 mėnesių laikotarpiui. Ultralengvųjų orlaivių pilotus galima mokyti tik pagal programas, įrašytas į ULOPF išduotą pažymėjimą.

16. ULOPF tvirtina šias dokumentų formas:
- 16.1. prašymą išduoti, pratęsti, atnaujinti pažymėjimą;
 - 16.2. pažymėjimą.

IV. REIKALAVIMAI ULO MOKYMO ĮSTAIGOMS

17. Mokymams gali būti naudojamos tik ULOPF parengtos ir CAA patvirtintos programos.
18. Mokymo įstaiga privalo turėti:
- 18.1. personalą (mokymų vadovą, instruktorius, teorijos dėstytojus ir kt.);
 - 18.2. ULOPF patvirtintą mokymo vadovą;
 - 18.3. mokomąją ir metodinę medžiagą;
 - 18.4. patalpas (nors viena įrengtą klasę), tinkamas atlikti teorinį mokymą;
 - 18.5. mokymams naudojamus orlaivius (arba panaudos ar nuomos sutartį dėl orlaivių, kurie bus naudojami mokymams);
 - 18.6. mokymams naudojamą aerodromą (arba panaudos ar nuomos sutartį dėl mokymams naudojamų aerodromų).
19. Jeigu mokymo įstaiga arba jos filialas steigiami ne Lietuvoje, turi būti suderinta su tos šalies civilinės aviacijos vadovybe.
20. Teorijos dalykų dėstytojai privalo užtikrinti kokybišką mokymą bei:
- 20.1. turėti atitinkamas dėstomo dalyko žinias;
 - 20.2. mokėti aiškiai ir suprantamai dėstyti mintis, mokėti bendrauti;
 - 20.3. turėti darbo sutartį arba sutikimą dėstyti, jeigu dirba visuomeniniais pagrindais.
21. Praktinį pilotų rengimą atlieka pilotai instruktoriai, kurie privalo:
- 21.1. turėti galiojančią ULO piloto licenciją ir instruktoriaus kvalifikaciją bei leidimą savarankiškai pilotuoti to tipo orlaivį, kuriuo bus atliekami mokomieji skrydžiai;
 - 21.2. mokėti bendrauti, aiškiai ir suprantamai dėstyti mintis;
 - 21.3. ne rečiau kaip kartą per trejus metus tobulintis instruktorių kursuose;
 - 21.4. turėti darbo sutartį arba sutikimą eiti instruktoriaus pareigas, jeigu instruktorius dirba visuomeniniais pagrindais.
22. Rengiant ULO pilotus užsienio kalba, mokymo įstaiga privalo turėti mokomąją ir metodinę medžiagą užsienio kalba, kuria bus mokoma, teorijos dėstytojai bei pilotai instruktoriai privalo mokėti užsienio kalbą, kuria bus mokomi užsienio piliečiai. Kai mokymo įstaiga gali rengti predendentus užsienio kalba, ši kalba įrašoma į pažymėjimą.
23. Pilotų instruktorių bei teorijos dėstytojų galimybes dėstyti ir mokyti užsienio kalba įvertina ULOPF.
24. Jei mokykla ar klubas nevykdo teorinės dalies kursų, turi pateikti sutartį su ta mokymo organizacija, kuri organizuos teorijos mokymą.
25. Mokymo įstaiga privalo:
- 25.1. administruoti dokumentus pagal mokymo vadovo taisykles bei vidaus tvarką;
 - 25.2. turėti mokinių bylas, kuriose būtų asmenų informacija, teorinį ir praktinį rengimą įrodantys dokumentai, mokymo baigimo pažymėjimų kopijos. Mokinių bylos turi būti saugomos ne mažiau kaip 10 metų.
26. Už mokymo įstaigos mokymo kokybę, mokymams naudojamų orlaivių techninę priežiūrą ir jų tinkamumą skraidyti atsako mokymo įstaigos vadovas.

V. ORLAIVIŲ, NAUDOJAMŲ PRAKTINIAM MOKYMOUI, REIKALAVIMAI

27. Praktiniam mokymui gali būti naudojami tik registruoti orlaiviai, galiojančiu specialiuoju tinkamumo skraidyti pažymėjimu.

28. Mokymui naudojamame orlaivyje privalo būti:

28.1. sudvejintas sinchroniškas vairų valdymas;

28.2. tarp instruktoriaus ir mokinio veikianti pasikalbėjimo įranga;

28.3. prietaisų komplektas skrydžiams pagal atitinkamas skrydžių taisykles vykdyti;

28.4. galimybė valdyti visas orlaivio sistemas bei naudotis stabdžiais ir iš instruktoriaus vietos;

28.5. orlaivio gelbėjimo sistema (rekomenduojama, jeigu numatyta gamintojo).

29. Mokymui naudojamame orlaivyje turi būti galimybė demonstruoti artėjimą prie smukos ir smuką bei galimybė demonstruoti įvedimą į suktuką ir išvedimą, jeigu orlaivis turi gelbėjimosi sistemą ir ULO skrydžių vykdymo vadove numatytos tokios skridimo evoliucijos.

VI. MOKYMU NAUDOJAMO AERODROMO REIKALAVIMAI

30. Praktiniam mokymui gali būti naudojamas tik tas aerodromas, kuris turi CAA išduotą galiojantį tinkamumo naudoti pažymėjimą.

31. Mokymui naudojamame aerodrome privalo būti:

31.1. kilimo ir tūpimo takas (toliau – KTT), kurio techninės galimybės būtų tinkamos kilti ir tūpti mokomuoju orlaiviu maksimalia mase ekstremaliomis sąlygomis (aukšta oro temperatūra, žemas slėgis, be vėjo ir kt.);

31.2. KTT žiburiai, jeigu vykdomi vizualūs mokomieji skrydžiai naktį.

VII. PAŽYMĖJIMO GALIOJIMO PRATĖSIMAS, SUSTABDYMAS, PANAIKINIMAS IR ATNAUJINIMAS

32. Mokymo įstaigos vadovas, norėdamas pratęsti pažymėjimo galiojimą, turi ne vėliau kaip likus 30 kalendorinių dienų iki pažymėjimo galiojimo pabaigos pateikti ULOPF:

32.1. prašymą pratęsti pažymėjimo galiojimą;

32.2. ataskaitą apie atliktą mokymo įstaigos darbą (baigusią mokinių skaičių, rengtus kursus ir kt.).

33. Jei mokymo įstaiga nori išplėsti savo veiklą, ji privalo ULOPF pateikti prašymą ir atitinkamus dokumentus, susijusius su šia veikla.

34. ULOPF prezidentas, įvertinęs įstaigą tikrinusio įgalioto atstovo išvadas ir teikiamas rekomendacijas, gali leisti plėtoti veiklą ir pratęsti pažymėjimo galiojimą ne ilgesniam kaip 36 mėnesių laikui.

35. Civilinės aviacijos administracija arba ULOPF gali sustabdyti mokymo įstaigai išduoto pažymėjimo galiojimą (apriboti veiklą), jeigu:

35.1. patikrinus mokymo įstaigos veikloje rasta trūkumų (pažeidimų), keliančių grėsmę skrydžių saugai;

35.2. mokymo įstaiga neatitinka šios tvarkos nustatytų reikalavimų;

35.3. mokymo įstaiga nesilaiko jos mokymo vadove nustatytų reikalavimų;

35.4. teorijos dėstytojai ar praktinį rengimą atliekantys pilotai instruktoriai neatitinka šios tvarkos 19 punkte numatytų reikalavimų.

36. Sustabdžiusi pažymėjimo galiojimą ULOPF privalo apie tai pranešti mokymo įstaigai ir nurodyti protingą terminą, per kurį mokymo įstaiga privalo ištaisyti nustatytus trūkumus.

37. Apie ištaisytus trūkumus mokymo įstaiga informuoja ULOPF, kuri per 15 dienų atlieka patikrinimą. Nenustačius pažeidimų, pažymėjimo galiojimas atnaujinamas.

38. Jei mokymo įstaigos pažymėjimas buvo sustabdytas, o mokymosi įstaiga per nustatytą terminą neištaiso nurodytų trūkumų, pažymėjimo galiojimas panaikinamas.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

39. ULOPF sprendimus: neišduoti pažymėjimo, taip pat sustabdyti jo galiojimą ar jį panaikinti – mokyimo įstaiga gali apskųsti įstatymų nustatyta tvarka.

40. ULOPF apie išduotą, pratęstą, sustabdytą pažymėjimą arba panaikintą jo galiojimą skelbia savo interneto tinklalapyje.

SUDERINTA

Visuomeninės organizacijos

Ultralengvųjų orlaivių federacijos prezidentas

Kęstutis Jurkėnas

2009 m. balandžio 2 d.

Mokymo įstaigų, rengiančių
ultralengvųjų
orlaivių pilotus, akreditavimo tvarkos
priedas

MOKYMO VADOVAS

Mokymo vadovą sudaro šie skyriai:

I. Turinys.

II. Mokymo vadovo papildymo ir atnaujinimo aprašymas.

III. Mokymo vadovo struktūra.

1. Mokyklos, klubo aprašymas:

1.1. pavadinimas;

1.2. rūšis (visuomeninė organizacija, viešoji įstaiga ir kt.);

1.3. adresas, rekvizitai (pašto indeksas, tel., faks., el. p.).

2. Mokyklos, klubo infrastruktūra:

2.1. teorijos mokymo vieta, auditorijų (klasių) ir įrangos aprašymas arba nuomos ar panaudos sutartis (jeigu tokia yra), metodinė medžiaga;

2.2. mokymams naudojami aerodromai, jų tinkamumo naudoti pažymėjimai, nuosavybė (dokumentai) arba nuomos ar panaudos sutartis;

2.3. mokymams naudojami orlaiviai (modelis, gamintojas, registracija, tinkamumo skraidyti pažymėjimas, prietaisų sąrašas, draudimas, nuomos ar panaudos sutartys su ULO savininkais);

2.4. mokyklų, klubų filialai, jų aprašymas (jeigu yra).

3. Mokyklų, klubų vadovybė ir darbuotojai:

3.1. mokyklos, klubo valdymo schema;

3.2. instruktorių sąrašas (vardas, pavardė, lic. Nr., skrydžių patirtis, OL tipai);

3.3. instruktorių pareiginės instrukcijos (įgaliojimai, pareigos, atsakomybė);

3.4. teorijos dėstytojų sąrašas, duomenys apie išsilavinimą ir darbo stažą;

3.5. teorijos dėstytojų pareiginės instrukcijos (įgaliojimai, pareigos, atsakomybė);

3.6. personalo, atliekančio techninę priežiūrą, sąrašas;

3.7. personalo, atliekančio techninę priežiūrą, pareiginės instrukcijos (įgaliojimai, pareigos, atsakomybė).

4. Mokomųjų skrydžių vykdymas ir ribojimai:

- 4.1. vizualiųjų skrydžių meteorologiniai minimumai;
 - 4.2. darbo ir poilsio laikas;
 - 4.3. mokomųjų skrydžių trukmė ir leistinas mokinių krūvis.
 5. Saugos mokymai:
 - 5.1. asmeninė atsakomybė;
 - 5.2. veiksmai gaisro atveju;
 - 5.3. pirmoji medicinos pagalba.
 6. Mokymo veiksmingumas:
 - 6.1. žemo pažangumo nustatymas ir programos koregavimas;
 - 6.2. atgalinio ryšio sistema;
 - 6.3. dėstytojų keitimo tvarka;
 - 6.4. pilotų instruktorių keitimo tvarka;
 - 6.5. drausminiai veiksmai;
 - 6.6. mokinių mokymo sustabdymas;
 - 6.7. dokumentai.
 7. Teorinio, praktinio mokymo ataskaitoms bei kiti mokymo įstaigos naudojami blankai.
-